

Щедрівки і колядки

Зимове новорічне дійство розпочинається у Святвечір. Колядки – це переважно величаві пісні, призначені для кожної конкретної людини: господаря, господині, хлопця, дівчини, дитини. У багатьох колядках наявні мотиви весняних господарських робіт, тому фольклористи вважають, що у дохристиянські часи Новий рік святкувався навесні.

Пізніше в колядках з'явилися образи Матері Божої, Ісуса Христа. Отже з часу хрещення України-Русі поступово змінюється й символіка колядок і щедрівок.

Колядки мають здебільшого 10-складовий вірш з дворядковою строфою. Іноді він записується як чотиривірш з 5-тискладовими рядками. А чи знаєте ви, що означає слово “коляда”? Якщо брати наше уявлення, то це і сам обряд, і різдвяна пісня, і винагорода за колядування. Насправді ж Коляда – одна з поганських богинь, що символізувала початок року. Можливо від коляди і походить слово “календар” (рік). А що ви скажете про значення слова “щедрівка”? Думаю що саме слово говорить за себе. Щедрівка – слово українського походження, його значення прозоре. Це щедрі побажання рідним і близьким, щедре частування гостей. Щедрівки виконуються на Щедрий вечір і аж до Стрітіння.

Про те, що колядки, щедрівки чітко не розмежовуються, складаючи разом цикл святкових пісень, свідчать такі пісні, у яких згадуються “три празники” уже в християнізованому вигляді:

Застеляйте столи та все килимами,
Та кладіть калачі з ярої пшениці.
Бо прийдуть до тебе три празники в гості,
А що щедрий празник – Рожденство Христове,
А що другий празник – святого Василя,
А що третій празник – святе Водохреща.

Матеріал підготувала подр. Неля Лавриненко